

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Att: Finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Merverdiavgift med nullsats for reparasjoner

Undertegnede organisasjoner viser til Hurdalsplattformen (s. 29) som fastslår at vi må gå fra en lineær økonomi basert på bruk-og-kast til en sirkulær økonomi basert på at minst mulig ressurser skal gå til spille. Med denne henvendelsen ønsker vi å rette oppmerksomheten mot viktigheten av dette punktet i regjeringsplattformen, og vi mener at en forutsetning for at vi skal lykkes med omstillingen til en sirkulær økonomi er at også forbrukerne inviteres til å være med på denne overgangen.

Norske forbrukere er opptatt av å ta miljøvennlige valg. Forbrukerrådets befolkningsundersøkelse om sirkulær økonomi fra juni 2021 viser at nesten ni av ti (86 %) mener at merverdiavgift på reparasjonstjenester enten bør reduseres (39 %) eller fjernes helt (47 %). Ifølge denne undersøkelsen mener norske forbrukere at vi ikke kan innrette skatte- og avgiftssystemet på en slik måte at vi skal belønnes for å bruke og kaste, mens det skal være dyrt og vanskelig å ta vare på de tingene vi allerede har.

En stor del av alle karbonutslipp fra norske husholdninger og forbrukere er knyttet til produksjon og bruk av ulike typer forbruksvarer. Overgang til en sirkulær økonomi er derfor nært knyttet til regulatoriske endringer som blant annet innebærer krav om lengre holdbarhet for ulike produkter. I EUs nye økodesigndirektiv stilles det derfor krav om at produktene skal kunne repareres og at tilgjengeligheten til reservedeler må økes.

Muligheter til oppgradering, demontering og gjenvinning av produkter vil også være sentrale elementer i en overgang til en sirkulær økonomi. I tillegg er det avgjørende at husholdninger og forbrukere opplever at reparasjoner lønner seg fremfor å kjøpe nytt, noe som innebærer at prisen på reparasjoner må reduseres.

Skatter og avgifter bør fremme holdbarhet og mulighet for reparasjon og motvirke omsetning av produkter med kort levetid som ikke kan repareres. Nullsats for merverdiavgift på reparasjonstjenester og reservedeler, vil gjøre det mer lønnsomt for norske husholdninger og forbrukere å reparere de produktene man allerede har fremfor å gå til innkjøp av helt nye produkter. Momsfritak i form av en nullsats vil også kunne gjøre det mer attraktivt å starte nye virksomheter som tilbyr reparasjonstjenester, og vil derfor være god næringspolitikk.

Nedenstående organisasjoner mener prinsipielt at merverdiavgift med nullsats for reparasjonstjenester bør innføres for en lang rekke produktgrupper, herunder for småelektronikk, mobiltelefoner, datamaskiner, TV-apparater, klær og sko, møbler, sykler og hvitevarer.

Oslo Economics har høsten 2021 gjennomført en utredning av virkningene av kutt i merverdiavgift på reparasjoner av ulike forbruksvarer. Rapporten, som er utarbeidet på oppdrag for Forbrukerrådet, viser at potensialet for en høy effekt av en mva-reduksjon vil være størst for reparasjon av hvitevarer.

I følge tall innhentet fra elektronikkbransjen så ble det utført om lag 180 000 – 200 000 serviceoppdrag knyttet til store hvitevarer i Norge i 2021. Disse oppdragene er fordelt med 75 – 80 prosent reklamasjonsoppdrag, mens resterende oppdrag er betalbare utenfor garantitiden. Gjennomsnittspris pr. oppdrag er ca. kr. 2 200 + mva. Disse tallene illustrerer potensialet som eksisterer knyttet til å øke antallet reparasjoner for produkter utenfor garantitiden dersom prisen for slike oppdrag settes ned som følge av redusert merverdiavgift. Service og reparasjoner av småelektriske produkter kommer i tillegg.

Vi vil i denne sammenheng også vise til at det i Sverige har vært redusert sats på reparasjon av blant annet sykler og tekstiler helt siden 2017, og den svenske regjeringen har nylig foreslått å redusere satsen ytterligere fra den 1. juli i år.

Sammen med nylig foreslåtte virkemidler fra EU-kommisjonen om blant annet økodesign, enhetlige merkeordninger og digitale produktpass, vil vi med en nullsats for merverdiavgift på reparasjoner komme viktige skritt nærmere realisering av en sirkulær økonomi med lavere utslipp og mindre sløsing med naturressurser.

Avsenderne av dette brevet vil primært oppfordre regjeringen til å ta et helhetlig initiativ til å innføre en nullsats for merverdiavgift for reparasjoner av en lang rekke forbrukerprodukter. Sekundært så kan en nullsats fases inn over noe tid gjennom at merverdiavgiften på reparasjonstjenester gradvis reduseres samtidig som den fjernes for stadig flere produktgrupper. I et slikt scenario bør regjeringen starte med å innføre nullsats for reparasjoner av hvitevarer, som er den produktgruppen hvor effekten antas å være størst. En nullsats for reparasjon av hvitevarer må imidlertid være første ledd i en trinnvis innføring av nullsats for reparasjonstjenester for stadig flere produktgrupper. Undertegnede organisasjoner mener at en nullsats for merverdiavgift på reparasjoner bør omfatte produktkategorier som småelektronikk, mobiltelefoner, datamaskiner, TV-apparater, møbler, sykler, klær og sko.

For å stimulere til en mer sirkulær økonomi er det i tillegg behov for en lang rekke øvrige virkemidler, herunder implementering av EUs økodesigndirektiv, tilrettelegging for bruk av resirkulerte råvarer, utvikling av produsentansvar, innføring av differensierte miljøgebyrer, mv.

Innfasing av merverdiavgift med nullsats for reparasjonstjenester bør innføres så raskt som mulig, og et forslag om dette bør derfor fremmes allerede i forbindelse med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023.

Oslo, den 21. april 2022

Med vennlig hilsen

Jens Måge (s.)

Avfall Norge

Jan Røsholm (s.)

Direktør

Elektronikkbransjen

Inger Lise Blyverket (s.)

Direktør

Forbrukerrådet

Johan H. Reinertsen (s.)

Leder politisk avdeling

Framtiden i våre hender

Martin L. Brandtzæg (s.)

Avdelingsleder

Naturvernforbundet

Pål Haugen (s.)

Daglig leder

OmBrukt

Rune Aale-Hansen (s.)

Adm. direktør

Regnskap Norge

Anine D. Moldskred (s.)

Prosjektleder

Restarters Norway